

fus isa mulle nii ütles, olin ma koguni armetu ja wäeti. Ei ma julgenud enam kellegiga lõneida, ei kellegi silma waadata. Nagu oleksin ma mõne dala teo ära teinud, wõi tabaksin midagi paha lähema aja sees ära teha ning kardaksin, et see inimeste ees awalikuks saab — niisugune kartuse, hirmu ja häbi joon oli mul näol ja rinnus. Mitte üksi isa ja ema eest ei häbenenud ma, ka iga wõõra ees, isegi enda sulase ning küla karjatse ees lüin ma silmad maha, nagu teakswad nemadki mu ülekohtu tegu ja naerakswad mind. Enne olin ma sagedaste Pealme talus käinud Mikhliit waatamas. Nüüd käisin ennemaste wersta maad ümber küla, kui et ma Pealme wärawast oleksin mööda läinud. Ja ometigi polnud meie Mikhliiga mitte ühte halba sõna wahetanud. Kosimisest üleüldse polnud meil kahel millalgi juttu ja Wiin kosimisest alles õige sugugi mitte.

„Mis me oma Reinuga ometi peame peale hakkama,“ kuulsin ma ühel õhtul ema isa käest sängis kuulwat; ta on ära nõiutud?“

„See ta küll näib olewat. Mina ei saa temast ka aru. Arwasin esmalt, et ehk poisil on ka ju naese wõtmise nõuud peas teerlemas. Ta näis ikka üle aja seda kooli- Wiint nii miilustama. Ütlestin korra talle ka ju, et ta ometi mees oleks ja kosja läbeks, kui ting sealt poolt pigistab. Aga sest ajast saadit pois weel halbim oma olemises.“ Nii wastas mu isa ja õnnets oli ta nii unine, et selle peale magama jäi.

Mull käis külm ja palaw üle ihu seda lühikest arutamist kuuldes. Rõigeli õõl ei saanud ma silma kinni ja enne ega pärast ei mäleta ma enam, et mull nii wiletjat õõd oleks olnud kui seekord. Enne häbenesin ma ainult päew ajal, nüüd tundsin, luda õõselgi mu silmad alla waotswad, nagu waataks keegi mu otsa. Wiimaks arwasin ma isegi, et ma ära nõiutud olen. Nõidumist polnud meie peres minu noorel põlwele nii raske mitte uskuda, sest mu isa oli ilmadetegija nime all weel pärast surma mõnda aega kuulus ning ta olla ka, nii lõnelewad weel praegu külas wanad naesed ja usuwad seda, nõidumist osanud.

Hea küll, mina uskusin sel pubul ka, et keegi on mind ära nõidunud ja olin wäga õnnetu.

Suwi südamele übel ilusal pühapäisel päewal ütles ema mulle:

„Poeg, läheme koosi Hansu waatama. Ta olla wäga raskestes kondiwalus maas.“

Ma polnud oma kooliajast saadil enam jalaga koolile saanud. See kutsimine ema suust wõõrastas mind. Aga ma olin wiimasel ajal nii kõik mõtlemised ja arwamised kõrwale jätanud ja watarõõkimist polnud ma ülepea kunagi oma wanemate, ei isa ega ema wasta õppinud, nii panin sõnalausumata pühapäewa kuue selga ning ümmarguse wiltkübara pähe ja sammustin ema taga nagu tema wari koolimaja poole. Wida lähemalle meie koolimaja juurde jõudsin. seda aramaks läks mo meel. Ma astusin tase- malt, nii et ema minust hea tüki teed ette jõudis. Kooli- maja ees ootas ta mind ja küsis naerates: „Kas wärsid ära?“

„Ei wärsinud, aga ma jäin niisama waatama.“

„Lähme siis nüüd sisse.“

Astusime sisse. Ema ikka ees, mina tasakeste taga järel. Ees toas polnud kedagi inimest. Täbjad kooli- vingid seistwad seinte ääres übeteise otsas hunnikus. Meie sisse astumist polnud ka wist üksi kuulnud, sest keegi ei tulnud meile wasta. Ema astus mõne sammuga lekket tuba ja katsus lõhatada. See ei läinud mitte hästi torda. Dotasime pisut aega. Nüüd käskis ema mind uste uueste lahti teha ja tugewaste kinni panna. Ma tõitsin kisku. Aga wist ei lükkunud ma ka nüüdki ust mitte küllalt kõwaste kinni, et wanku oleks laugemalle kuulda olnud, sest meid jäätti uueste ootama. Ema astus jälle mõne sammuga kooli- meistri lambri ukse poole. Tee peal tuli talle koolitoa abju alt sirju kass wasta nurudes ja saba sorus. Ema kummardas ja paitas seda looma:

„Sa hea loom! kas hiirefid püüad ka?“ küsis ema kannis kuuldawa bealega. Rõigiti ei läinud see küsimine mitte kassile kohta, waid pidi koolimeistri pererahwale kuulu- tama, et külalised eestoaas ootawad.